

SS-01 [Yılın Bildirileri]

PRİMER BEYİN TÜMÖRLÜ HASTALARA ROY UYUM MODELİ'NE GÖRE VERİLEN EĞİTİMİN SEMPTOM VE STRESLE BAŞETME ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Altun Baksi Şimşek¹, Aklime Dicle²

¹Dicle Üniversitesi, Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Diyarbakır

²İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Amaç: Primer beyin tümörü; fiziksel, psikolojik, sosyal ve manevi sorunlara neden olarak hasta ve ailesinin yaşamını her yönüyle altüst eden, tedavisi zor, sakatlığa ve ölüme neden olan bir hastalıktır. Bu araştırmanın amacı; primer beyin tümörlü hastalara Roy Uyum Modeli'ne göre verilen eğitimin semptom, semptomların bireyin yaşamını engelleme durumu ve stresle başetme üzerine etkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırmada yarı deneysel araştırma tasarımı kullanılmış ve kavramsal çerçevesini Roy Uyum Modeli oluşturmuştur. Araştırma Şubat-Kasım 2012 tarihleri arasında İzmir'de bir üniversite hastanesinin Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği'nde yürütülmüştür. Araştırma için etik kuruldan onay, araştırmanın yapılacağı kurumdan ve kullanılan ölçek için uyarlamasını yapan yazarlardan yazılı izin alınmıştır. Araştırmanın örneklemini 45 girişim ve 50 kontrol olmak üzere 95 hasta oluşturmuştur, araştırmanın gücü duygusal semptomlar ve stresle başetme alt boyutlarından sosyal destek arama açısından 0.98-1.0'dir. Veriler ameliyat öncesi, ameliyat sonrası ve birinci ayda, üç kez yüz yüze görüşme/telefon görüşmesi ile toplanmıştır. Bu süreçte girişim grubuna Roy Uyum Modeli'ne göre yapılandırılmış, uzman görüşü alınarak hazırlanan eğitim kitapçığı ile birlikte eğitim verilmiştir. Veriler bilgisayar ortamında istatistiksel yazılım programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırmada girişim grubunda kontrol grubuna göre semptom/semptomun bireyin yaşamını engelleme durumu ilgili bazı boyutlarda ve stresle başetme alt boyutlarından sosyal destek arama açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark saptanmıştır ($p < 0.05$).

Tartışma: Primer beyin tümörlü hastalara Roy Uyum Modeli'ne göre verilen eğitimin, hastaların semptom ve semptomun bireyin yaşamını engelleme durumunun bazı boyutlarında ve stresle başetme alt boyutlarından sosyal destek aramada etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Primer beyin tümörü, roy uyum modeli, semptom, başetme, hemşirelik eğitimi, yarı deneysel araştırma

SS-02 [Yılın Bildirileri]

NÖROŞİRÜRJİ HASTALARINDA SANTRAL VEN KATETERİ İLE İLİŞKİLİ ENFEKSİYONU ÖNLEMEDE HEMŞİRELİK BAKIM PROTOKOLÜNÜN ETKİSİ

Yüksel Turan¹, Hatice Kaya², Sade Akbal¹, Keziban Tosun¹, Esra Aksoy¹, Yusuf Tunali¹, Gülsün Özdemir Aydın²

¹İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Hastanesi, Nöroşirürji Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul

²İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD, İstanbul

Amaç: Araştırma, nöroşirürji yoğun bakım hastalarında uygulanan hemşirelik bakım protokolünün kateter ile ilişkili enfeksiyonları önlemede etkisini değerlendirmek amacıyla, klinik çalışma olarak planlandı.

Yöntem: Araştırma evrenini bir üniversite hastanesinin nöroşirürji yoğun bakım ünitesine Ocak 2012-Aralık 2014 tarihleri arasında yatan santral venkateteri(SVK) takılmış hastalar, örneklemini ise araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 160 hasta oluşturdu (80 protokol, 80 kontrol). İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi Etik Kurulu'ndan izin ve hasta yakınlarının yazılı onamı alındıktan sonra çalışma evreni iki gruba ayrıldı. Kontrol grubuna(KG) rutin bakım uygulanırken, protokol grubuna(PG)'CDC'önerilerine göre hazırlanmış SVK Protokolü ile kateter bakımı verildi. Veriler, Hasta Bilgi Formu, SVK Takip Formu ve APACHE II skorları ile toplandı, SPSS 15.0 paket programı ile analiz edildi. Tanımlayıcı istatistiksel metodların yanı sıra, t testi ve ki-kare testi kullanıldı.

Sonuçlar: Gruplar arası yaş (KG: 54, 21±23, 72yıl, PG: 54, 12±18, 62yıl) ve cinsiyet açısından fark yoktu, her iki grubun da büyük çoğunluğu erkek ve subaraknoidhemoraji nedeniyle yoğun bakım ünitesine yatırılan hastalardan oluşmaktaydı. Her iki grubun sosyodemografik ve hastalık özellikleri karşılaştırıldığında aralarında anlamlı farklılık olmadığı görüldü. Taburculukta APACHE II ortalamaları(KG: 26, 7±4, 67, PG: 19, 6±6,3) aralarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu ($p < 0,05$), ateş, lökosit ve lenfosit sayısı, CRP ve kateter kalış günü ortalaması açısından her iki grup arasında anlamlı farklılık olmadığı saptandı ($p > 0,05$). Kateter giriş bölgesinde enfeksiyon belirtileri PG'da daha az görülmesine rağmen iki grup arasında anlamlı farklılık olmadığı ($p > 0,05$), ancak hemakültür sonuçlarına göre PG'da daha az üreme olduğu ve aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlendi ($p < 0,05$).

Sonuç: Önerilen hemşirelik bakım protokolünün SVK ile ilişkili enfeksiyonların önlenmesinde önemli derecede etkili olduğu görüldü. Sağlık bakımı profesyonellerinin bu konuda eğitilmesi önerilir.

Anahtar Sözcükler: Santral ven kateteri, enfeksiyon, hemşirelik bakım protokolü

SS-03 [Yılın Bildirileri]

ELEKTİF KRANİYAL CERRAHİDE FARKLI TİPTE SAÇ TIRAŞININ BEDEN İMAJI VE CERRAHİ ALAN ENFEKSİYONUNA ETKİSİ

Gülşah Köse¹, Sevinç Taştan¹, Murat Kutlay², Orhan Bedir³

¹Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Hemşirelik Yüksekokulu, Ankara

²Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Beyin ve Sinir Cerrahisi AD, Ankara

³Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Tıbbi Mikrobiyoloji AD, Ankara

Amaç: Bu araştırmanın amacı kraniyal cerrahide uygulanan farklı tipteki saç tıraşı uygulamasının beden imajına ve cerrahi alan enfeksiyonu gelişimine etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Randomize kontrollü olarak gerçekleştirilen çalışmanın örneklemini, Mart 2013- Ağustos 2014 tarihleri arasında elektif kraniyal cerrahi geçiren 200 hasta oluşturmuştur. Hastalar iki gruba randomize edilmiş ve bir gruba şerit, diğer gruba bölgesel saç tıraşı uygulanmıştır. Hastaların cerrahi girişim hazırlığı ve cerrahi alan enfeksiyonu takibi için CDC'nin kriterleri kullanılmıştır. Tüm hastaların yara yeri değerlendirmesine ek olarak ameliyat öncesi ve ameliyat sonrası dönemde dört defa yara yeri sürüntü kültürü alınmıştır. Hastaların beden imajındaki değişimi belirlemek için Sosyal Görünüş Kaygı Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada her iki grupta yer alan birer hastada cerrahi alan enfeksiyonu gelişmiştir. Cerrahi alan enfeksiyonu oranı her iki grupta ve toplamda %1 olarak bulunmuştur. Bir hastada yüzeysel insizyonel, bir hasta da derin insizyonel cerrahi alan enfeksiyonu gelişmiştir. Gruplar arasında saç tıraşına göre cerrahi alan enfeksiyonu gelişimi yönünden fark saptanmamıştır. Kültürlerde en sık olarak Koagulase-negative staphylococci, Staphylococcus epidermidis izole edilmiştir. Ameliyat sonrası dönemde Sosyal Görünüş Kaygı Ölçeği'nden alınan puan şerit saç tıraşı uygulanan hastalarda azalırken, bölgesel saç tıraşı uygulanan hastalarda artmıştır. Yaş, medeni durum ve eğitim seviyesi ile beden imajı arasında ilişki olduğu saptanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular, şerit ve bölgesel saç tıraşı uygulaması ile cerrahi alan enfeksiyonu gelişimi arasında fark olmadığını göstermiştir. Ayrıca, bölgesel saç tıraşının beden imajını olumsuz yönde etkilediği saptanmıştır.

Sonuç: Hastaların beden imajınının olumsuz etkilenmesi nedeni ile kraniyal cerrahi öncesinde hastalara şerit saç tıraşı uygulanması önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kraniyal cerrahi, cerrahi alan enfeksiyonu, beden imajı, saç tıraşı, hemşirelik bakımı

SS-04

HEMŞİRELERDE UYKU KALİTESİ VE YORGUNLUK DÜZEYİ

Hale Çolak Güngörsün, Can Yıldız

Sakarya Üniversitesi, Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroşirürji Kliniği, Sakarya

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelerin uyku kalitesi ve yorgunluk düzeylerini belirlemektir.

Yöntem: Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde çalışan ve çalışmaya gönüllü katılmak isteyen 72 hemşire üzerinde yürütülen kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır. Veriler Kasım 2014 - Ocak 2015 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında kullanılan soru formu üç bölümden oluşmuştur. İlk bölüm sosyo-demografik özelliklerden oluşmaktadır. İkinci bölümde Kısa Yorgunluk Envanteri kullanılmıştır. Üçüncü bölümde ise Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksi (PSQI) kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında kurumlardan gerekli izinler alınmış ve yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılara çalışma ile ilgili bilgi verilmiş ve sözlü onamları alınmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 25.7±4.8 yıldır. Hemşirelerin PSQI puan ortalaması 5.63±3.27 olarak belirlenmiştir. Toplam PSQI puanları 0-21 arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan hemşirelerin %56'sının uyku kalitesinin kötü olduğu (>5) saptanmıştır. Genel olarak uykusunu yeterli bulan hemşirelerin uyku kalitelerinin daha iyi olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin yaş grupları ve eğitim seviyeleri ile uyku kalitesi düzeyleri arasında fark bulunmamıştır. Hemşirelerin yorgunluk puan ortalamaları 5.16±1.81 olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelerin genel uyku bozukluğu arttıkça yorgunluk düzeyleri de artmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Hemşire, uyku kalitesi, yorgunluk

SS-05

HEMŞİRELİKTE HATALI UYGULAMA RİSKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hale Çolak Güngörsün, Can Yıldız

Sakarya Üniversitesi, Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroşirürji Kliniği, Sakarya

Amaç: Bu çalışmada amaç, hemşirelerin tıbbi hatalara eğilim düzeylerinin belirlenmesidir.

Yöntem: 1 Aralık 2014 -1 Şubat 2015 tarihleri arasında Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir çalışma yapılmıştır. Hastanede toplam 480 hemşire görev yapmakta olup kliniklerde çalışan hemşire sayısı 410'dur. Çalışma hastanenin kliniklerinde çalışan ve araştırmaya katılmaya istekli olan toplam 96 hemşire ile yürütülmüştür. Araştırmaya başlamadan önce ilgili birimlerden yazılı ve katılımcı hemşirelerden sözel izin alınmıştır. Hastanemizde Sağlık Bakanlığı direktifleri doğrultusunda kalite çalışmaları devam etmekte, hasta güvenliği ve tıbbi hatalara yönelik hizmet içi eğitimler yapılmaktadır. Hemşireler 08.00-16.30, 16.00-08.00 ve 08.00-08.00 şeklinde üç vardiya halinde çalıştırılmaktadır. Gündüz saatlerinde bir hemşireye düşen ortalama hasta sayısı 9-12 iken bu sayı akşam saatlerinde 15-18 olabilmektedir. Veri toplamada, hazırlanan hemşirelerin tanıtıcı özellikleri formu ile Hemşirelikte Tıbbi Hataya Eğilim Ölçeği" (HTHEÖ) kullanılmıştır.

Bulgular: Elde edilen verilerin analizi SPSS paket programında gerçekleştirildi. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdeler dağılımlar, madde puan ortalamaları, standart sapmaları, korelasyon analizi, t testi ve tek yönlü varyans analizleri kullanılmıştır. Ölçeğin toplam puan ortalamaları ile sosyodemografik değişkenler arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Ölçek alt boyutları puan ortalamaları ile haftalık ve uzun çalışma saatleri istatistiki olarak değerlendirildiğinde iletişim ile uzun çalışma saatlerinin tıbbi hatayı etkilemesi arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur ($p=0.045$, $t=1.972$).

Sonuç: Hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimlerinin düşük olduğu söylenebilir. Bulgular, hemşirelerin günlük çalışma saatinin 8 saatten daha uzun olması ile iletişim hatası yapma arasında ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmanın daha büyük serilerle yapılmasının verilerin geçerliliğini arttıracakını düşünmekteyiz.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik, tıbbi hata, hasta güvenliği

SS-06

NÖROŞİRÜRJİ KLİNİĞİNDE PERİFERİK İNTRAVENÖZ KATETER UYGULANAN HASTALARDA FLEBİT VE İNFİLTRASYON GELİŞME DURUMU VE ETKİLEYEN ETMENLER

Banu Cihan Erdoğan¹, Yıldız Denat²

¹SB, Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroşirürji Kliniği, Ankara

²Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Yüksek Okulu, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Aydın

Giriş: İntravenöz (İV) kateter uygulaması, hastaneye kabul edilen hastalarda en sık başvurulan tedavi uygulama yollarından biridir. İV

Kateter uygulaması birçok komplikasyona neden olabilmektedir. Bu komplikasyonlardan en yaygın görülenleri, flebit ve infiltrasyondur.

Amaç: Özellikle nöroşirürji hastalarında bu konuda bir çalışma bulunmaması nedeniyle, bu çalışmanın nöroşirürji kliniğinde periferik intravenöz kateter uygulanan hastalarda flebit ve infiltrasyon gelişme durumu ve etkileyen etmenleri ortaya koyacağı, bu doğrultuda hemşirelik uygulamalarında yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma, tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir çalışmadır.

Yöntem: Araştırma Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroşirürji Kliniğinde Mart-Haziran 2013 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini belirtilen tarihler arasında ilgili klinikte yatarak tedavi gören periferik İV kateter uygulanan ve araştırmanın sınırlılıklarına uyan 325 hasta, 347 kateter oluşturmuştur. Veriler, "Anket Formu" ve "Gözlem Formu" ile toplanmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirmesi, Mann Whitney U testi, Pearson'un Ki-Kare, Fisher'in Kesin Sonuçlu Ki-Kare veya Olabilirlik Oran testiyle yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmada flebit gelişme oranı %17.6 olarak saptandı. Gelişen flebitlerin tamamının (%100) 1. derecede flebit olduğu ve en fazla (%60.7) 2. gün flebit geliştiği saptandı. Mevcut hastalık, kateterin uygulandığı birim, kateterin vende kalış süresi, kateterin bölgeye uygulanma sıklığı, kateteri uygulayan kişinin öğrenim durumunun flebit gelişimini etkilediği bulundu. İnfiltrasyon gelişme oranı ise %6.3 olarak saptandı. Gelişen infiltrasyonların tamamının (%100) 1. derecede infiltrasyon olduğu ve en fazla 2. gün (%81.8) infiltrasyon geliştiği saptandı. Yaşın ve kateterin uygulandığı birimin infiltrasyon gelişimini etkilediği bulundu.

Sonuç: Periferik İV kateterlerin flebit ve infiltrasyon skalası ile düzenli olarak değerlendirilmesiyle flebit ve infiltrasyonun erken dönemde saptanabileceği ve flebit ve infiltrasyon gelişme oranının düşürülebileceği belirlendi.

Anahtar Sözcükler: Flebit, infiltrasyon, nöroşirürji, periferik intravenöz kateter

SS-07

ENDOSKOPIK TRANSFENOİDAL HİPOFİZ CERRAHİSİ AMELİYATLARI ÖNCESİ BURUN FLORASININ TEMİZLİĞİNDE KLORHEKSİDİN-ALKOL VE POVİDON-İYODİN KULLANIMININ NAZAL DEKOLONİZASYON BAŞARISI AÇISINDAN ETKİNLİĞİ VE KARŞILAŞTIRILMASI

İlknur Taga¹, Can Sarıca², Murat Sarı³, Ahmet Balıkcı³,

Demet Yalçınkaya Koç¹, Mustafa İbrahim Ziyal², Aşkın Şeker²

¹Marmara Üniversitesi, Nörolojik Bilimler Enstitüsü, İstanbul

²Marmara Üniversitesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, İstanbul

³Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

⁴Marmara Üniversitesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Endoskopik transsfenoidal cerrahi öncesi nazal mukoza dekolonizasyonunun operasyon sonrası gelişebilecek enfeksiyonun önlenmesinde rolü olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı preoperatif gerçekleştirilen nazal dekolonizasyon işlemi sırasında kullanılacak ajanların etkinliğinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışmaya hipofiz adenomu tanısıyla endoskopik yolla opere edilen 30 hasta dahil edilmiştir. Prospektif, tek kör, randomize olarak

yapılan bu çalışmada 15 hastada nazal dekolonizasyon ajanı olarak klorheksidin-alkol kullanılmış, 15 hastada ise povidon-iyodin kullanılmıştır. İşlem öncesi ve işlem sonrası hastaların nazal mukozalarından iki taraflı sürüntü kültürü alınmıştır. Kültürler kanlı agar ve Mac Conkey agara ekilmiş ve bir mikrobiyolog tarafından sonuçları değerlendirilmiştir. Mikrobiyolog ve cerrahlar kullanılan ajan açısından kör bırakılmışlardır. İşlem öncesi ve sonrası alınan kültürlerin sonuçları SPSS 11.0 programıyla Mann Whitney U testi kullanılarak istatistiksel olarak karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 40.9, kadın/erkek oranı 1/1.5 olarak saptanmıştır. Hiçbir hastanın preoperatif dönemde aktif rinosi veya enfeksiyonu yoktur. Povidon-iyodin kullanılan 15 hastanın 10 tanesinde işlem sonrası alınan kültürde üreme saptanmamış, 4 tanesinde istatistiksel olarak koloni sayısında anlamlı bir azalma tespit edilmiş, 1 tanesinde koloni sayısında anlamlı bir azalma olmamıştır. Klorheksidin-alkol kullanılan 15 hastanın 11 tanesinde işlem sonrası alınan kültürde üreme saptanmamış, 2 tanesinde istatistiksel olarak koloni sayısında anlamlı bir azalma tespit edilmiş, 2 tanesinde koloni sayısında anlamlı bir azalma olmamıştır.

Sonuç: Hem klorheksidin-alkol'ün hem povidon-iyodin'in nazal dekolonizasyon açısından etkin bir ajan olduğu görülmüştür. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre ikisinin birbirine üstünlüğü saptanmamıştır. Peroperatif dekolonizasyon işleminin postoperatif gelişebilecek enfeksiyon ihtimalini ne derece azaltacağına anlaşılması için daha büyük hasta sayılı randomize kontrollü çalışmaların varlığına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Nazal dekolonizasyon, hipofiz adenomu cerrahisi, povidon-iyodin, klorheksidin-alkol, burun flora temizliği

SS-08

ÖLÜM OLAYI İLE KARŞILAŞAN YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN ANKSİYETE DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ

İrem Nur, Tuğba Şermet, Ayşe Ercüment, Selver Eşit, İsmail Uysal,

Ali Arslan, Ali İhsan Ökten

Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahi

Anabilim Dalı, Adana

Amaç: Çalışma yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin ölüm karşısındaki anksiyete düzeyini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yoğun Bakım Ünitelerinde görev yapan ve ölümle karşılaşmış 111 hemşire üzerinde prospektif bir yaklaşımla tanımlayıcı ve karşılaştırmalı olarak gerçekleştirildi. Çalışma, Spielberger'in Durumluk Sürekli Anksiyete Envanteri (DSEA), geçici ve sürekli anksiyete düzeyini yansıtmakta olan Stai Formu TX-1 ve Stai Form TX-2 ile değerlendirildi.

Bulgular: Hemşirelerin sürekli kaygı testinde 41, 58 ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Buna göre ankete katılan hemşirelerin ölüm karşısındaki anksiyete düzey ortalamasına göre yüksek kaygı düzeyine sahip olduğu gözlenmiştir. Durumluluk kaygı testinde hemşireler 41, 58 ortalamaya sahiptir. Buna göre ankete katılan hemşirelerin orta düzeyde durumluluk-kaygı düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma: Hemşirelerin hizmet içi eğitime alınarak mesleki yeterliliklerinin artırılması ve hemşirelerin kolayca ulaşabilecekleri Psikolojik Danışma ve

Rehberlik Hizmetlerinin bulunması özellikle ölüm olayı ile sık karşılaşan yoğun bakım hemşirelerinin stres ve anksiyete ile baş etmelerini kolaylaştırabilir.

Anahtar Sözcükler: Stres, hemşirelik, anksiyete

SS-09

BEYİN CERRAHİ YOĞUN BAKIMDA YATAN POSTOPERATİF HASTALARIN MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Berna Şahin, Nursel Demirkol, Hatice Nabi, Gökçe Köse, Saniye Ertaş, Fatih Mercan, Merve Evirgen, Esranur Sarıtarla, Derya Erikoğlu
Ankara Numune Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara

Amaç: 01 Mayıs 2014 ile 31 Aralık 2014 tarihleri arasında etik kurul onayı alınıp, beyin cerrahi yoğun bakım ünitesinde post-op takip edilen 190 hastanın servise nakil verilmeden önce anketleri gönüllülük esasına göre dolduruldu. Hastaların demografik bilgileri, yattığı yoğun bakımın fiziksel şartları, tedavi ve bakımında yer alan doktor ve hemşirelerin davranışları, aldıkları tedavi, hakları, sorumlulukları, hastanemizi tekrar tercihini ve kalitesiyle ilgili soruları incelendi.

Yöntem: Bu çalışma da toplam 190 hasta değerlendirildi. Veriler SPSS 18.00 istatistik programı ile analiz edildi. İstatistiksel analizde descriptive istatistik testi kullanıldı.

Bulgular: Yapılan betimsel istatistik analizi sonucuna göre, hastaların %44, 7'si (85 kişi) kadın, %55,3'ü (105 kişi) ise erkektir, yaş aralıkları değerlendirildiğinde % 32,6'sının 45 yaş -58 yaş aralığının da, %38,4 ünün (73 kişi) ilköğretim mezunu, % 34,7 sinin (66 kişi) ev hanımı ve % 43,2 sinin (82 kişi) SSK 'lı olduğu görülmüştür. Olguların tedavi için geldikleri bölgeler tablo1 de verilmiştir. Yoğun bakım ünitesini %51,6 sı (98 kişi) çok temiz, % 70,0 i (133 kişi) gürültünün olmadığını, %51,6 sinin (98 kişi) hastane yemeklerini beğendiğini, % 82 sinin (156 kişi) mahremiyetinin her zaman sağlandığını belirtmiştir. Beyin cerrahi doktorlarının %79,5'inin (151 kişi), yoğun bakım ünitesindeki çalışan hemşirelerin %87,4'ünün (166 kişi) sordukları sorulara her zaman cevap verdiklerini, %92,1'i (175 kişi) doktorlarına, %91,1'i (173 kişi) hemşirelere her zaman güvendiklerini, % 93,7'si (178 kişi) doktorların, % 88,9'u (169 kişi) hemşirelerin ilgisinden memnun kaldığını belirtmiştir. Beyin cerrahi servisine teslim edilirken bilgi verildiğini söyleyen %69. 5'i (132 kişi), hasta hakları hakkında bilgilendirildiklerini söyleyen %57,9'u (110 kişi), hasta sorumlulukları hakkında bilgilendirilen %52,6'sı (100 kişi), yoğun bakım ünitesini genel olarak nasıl değerlendirmesi grafik1 de gösterilmiştir, Hastanemizin kalitesini çok iyi bulan %38,9'u (74 kişi), tekrar tercih edeceğini söyleyenler ise %97,6'sı (186 kişi) dir.

Tartışma: Beyin cerrahi yoğun bakım ünitesine, Türkiye'nin bütün bölgelerinden gelip ameliyat olup, post-op takip edilip, tedavisi bittikten sonra servise nakil edilir. Anketi dolduran hastaların; veri sonuçlarını değerlendirdiğimizde hastanemizden, beyin cerrahi doktor ve yoğun bakım hemşirelerinden, aldıkları tedavilerden memnun olduklarını ihtiyaç halinde yine hastanemizi tercih edeceklerini görmekteyiz.

Anahtar Sözcükler: Yoğun bakım ünitesi, post-op hasta, memnuniyet

SS-10

NÖROŞİRÜRJİ KLİNİĞİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN EMPATİK BECERİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hale Çolak Güngörsün, Can Yıldız
Sakarya Üniversitesi, EAH, Nöroşirürji Kliniği, Sakarya

Amaç: Çalışmamız Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroşirürji ve Cerrahi kliniklerinde görev yapan hemşirelerin empatik beceri düzeylerini değerlendirebilmek için tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Yöntem: Hemşirelerin kişisel ve demografik özelliklerini hazırladığımız bilgi formu ile empatik beceri düzeyleri 'Empatik Beceri Ölçeği'(EBÖ) ile ve otonomi düzeyleri 'Sosyotropi-Otonomi Ölçeği'(SOÖ) ile değerlendirildi. Bilgi formunda hemşirelerin yaş, cinsiyet, ekonomik durum algıları, görevleri, çalışma şekilleri, mezuniyet sonrası empati eğitim durumları, hatalı uygulama yapmaları halinde ne uyguladıkları, kurumun otonomik davranışları destekleme durumu, otonomi kavramını tanımlamalarını içeren 20 sorudan oluşmaktadır. Kullandığımız EBÖ 'A' ve 'B' olmak üzere iki ayrı formdan oluşmaktadır. Araştırmaya katılanlardan her sorunun altındaki empatik tepkilerden 4 tanesini seçmesini istedik. Ölçekteki 6 soruyla ilgili olarak 24 empatik tepki seçen hemşirelere seçimleri karşısında gelen puan EBÖ-A formuna bakılarak verildi. SOÖ, bağımlı ve özerk kişilik özelliklerini ölçen 60 maddeden oluşan bir ölçektir.

Çalışmamız için kurum yöneticisinden yazılı olarak başvurulmak suretiyle gerekli izin alınmıştır. Katılımcı hemşirelerden sözlü izin alındı. Veriler 3 Kasım - 2 Aralık 2014 tarihleri arasında toplandı. Anketler yüz yüze görüşme yöntemiyle cevaplandı.

Elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak değerlendirildi. Tüm testlerin anlamlılık seviyesi 0,05 olarak kabul edildi.

Sonuç: Empati hemşirenin hastaya daha kişisel bir bakış açısıyla yaklaşmasını sağlaması açısından hasta-sağlık çalışanı ilişkisinde faydalı bir araçtır. Hastanın kendini hemşireye yakın hissetmesine ve böylece hastanın kendini daha rahat ifade etmesine ve yapılan girişimlerden daha başarılı sonuç elde edilmesine sebep olacaktır. Çalışmamızda, empati konusunda eğitim verilmesi halinde hemşirelerin % 42, 6'sı böyle bir eğitimi almak istediklerini ifade etmişlerdir. Sürekli hizmet içi eğitim programları ile sağlık personelinin empatik becerisinin geliştirilmesi desteklenebilir

Anahtar Sözcükler: Empati, hemşire, beyin cerrahi

SS-11

NÖROŞİRÜRJİ KLİNİĞİNDE DÜŞME NEDENİYLE YATIRILARAK TAKİP VE TEDAVİ EDİLEN 0-10 YAŞ ARASI ÇOCUK HASTALARIN AİLELERİNİN SOSYO-EKONOMİK VE SOSYO-KÜLTÜREL DÜZEYLERİ İLE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Derya Böberka, Durdugül Tatlıdil, Nurcan Demir
Bağcılar Eğitim Araştırma Hastanesi, Nöroşirürji Kliniği, İstanbul

Amaç: Bu çalışmada Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Beyin Cerrahi Servisinde düşme nedeniyle takip edilen 0-10 yaş çocuk hastaların ailelerinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeyleri ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Beyin Cerrahi Servisinde Ocak 2013-Ocak 2015 yılları arasında yatan 0-10 yaş arası toplam 165 hasta çalışmaya alındı. Bu hastalar, ailelerinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeyleri ele alınarak değerlendirildi. 165 hastanın yaş ortalaması 3.3 idi. Bu hastaların 84'ü (% 50.9) Erkek çocuk, 71'i (%49.1) Kız çocuk idi. 165 hastanın tanılarına göre;Epidural hematoma (% 10.9), Subdural hematoma (%1.8), kontüzyon (%1.8), lineer fraktür (% 85.4) olarak değerlendirildi. 165 hastanın 12 tanesi (%7.2) opere edilmiştir. Hastaların ortalama serviste yatış süresi 2.5 gündür. 165 hastanın annesinin yaş ortalaması 31, babasının yaş ortalaması 35'dir. 165 hastanın annesinin eğitim durumu (%61.8) ilkököl, babasının eğitim durumu(%63.6) ilkököl mezunuydu. 165 hastanın (%7.2)'nin annesi çalışıyor, (% 98.1)'inin babası çalışıyor. Ele alınan165 hastanın ortalama kardeş sayısı 4 idi. 165 hastanın (%92.7)'sine evde annesi bakıyor. 165 hastanın evde yaşayan ortalama kişi sayısı 7 idi. Ailelerin ortalama aylık geliri 1200 TL. 165 hastanın(%50.9)'u kirada, (%49.1)'i kendi evinde yaşıyor.

Sonuç: Beyin Cerrahi Servisinde takip edilen çocuk hastalarda düşme olayının gerçekleşmesi ile ailelerinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeyi arasında ilişki olduğu gözlenmiştir. Anne ve babanın eğitim düzeyi, ekonomik durum, kardeş sayısı ve evde yaşayan kişi sayısı, düşme ile ilişkili bulunmuştur. Özellikle eğitim düzeyinin düşük olması düşme riskini artıran önemli bir risk faktörü olduğu sonucuna varılmıştır.

Tartışma: Beyin Cerrahi Servisinde düşme nedeniyle takip edilen çocuk hastaların ailelerinin eğitim düzeyinin düşük olması düşme için önemli bir risk faktörüdür. Özellikle çok kardeşlilik, ekonomik durumun düşük olması düşme riskini artıran diğer faktörlerdir.

Anahtar Sözcükler: Düşme, nöroşirürji kliniği, sosyo-ekonomik düzey, sosyo-kültürel düzey

SS-12

BEYİN CERRAHİ KLİNİĞİNDE VE BEYİN CERRAHİ YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN HASTALARIN AİLELERİNİN GEREKSİNİMLERİ

İrem Nur, Selver Eşit, Döndü Aslan, Burak Olmaz, Yurdal Gezercan, Ali İhsan Ökten
Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahi Anabilim Dalı, Adana

Amaç: Beyin cerrahi kliniğinde ve beyin cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatan hastaların aile üyelerinin gereksinimlerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışma Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde, beyin cerrahi kliniğinde ve beyin cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatan hastaların aileleri üzerinde yapılmıştır. Veriler, literatür bilgileri doğrultusunda hazırlanan, hasta aile üyelerinin kişisel özellikleri ile ilgili 5 sorudan (cinsiyet, eğitim durumu, hastaya yakınlık durumu, refakatçilik deneyimi, klinik ünite) oluşan soru formu ve hasta ailesinin gereksinimleriyle ilgili 40 maddeden oluşan "Kritik Bakım Alanların Aile Gereksinimleri Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Aile üyeleri için önemli ya da çok önemli olarak belirtilen ilk iki gereksinim şunlardır; hastanın ölme olasılığı hakkında konuşma ($X=3.93 \pm 24219$), hastanın hastaneden ayrılma hakkı olduğunun güvencesinin verilmesi ($X=3.93 \pm 24219$)olarak tespit edilmiştir. Hasta ailesi için en düşük öncelikli gereksinim bekleme odasında rahat mobilyaların olması idi ($X=1.90 \pm 13644$).

Türk Nöroşirürji Dergisi, 2015, Cilt: 25, Ek Sayı

Tartışma: Çalışma çoğu hasta ailelerinin hasta hakkında bilgi ve psikolojik destek gereksinimlerini kendi kişisel ve fiziksel gereksinimlerinden daha önemli bulduklarını göstermiştir. Sağlık personelinin, özellikle hemşirelerin ve hekimlerin hasta yakınlarının gereksinimlerini bilmeleri ve karşılamak için gerekli çabayı göstermeleri hastanın iyileşme sürecini olumlu yönde etkileyecektir.

Anahtar Sözcükler: Cerrahi klinik, yoğun bakım, kritik bakım, aile gereksinimi

SS-13

NÖROŞİRÜRJİ SERVİSİ VE YOĞUN BAKIMINDA TEDAVİ GÖREN HASTALARIN BASINÇ ÜLSERLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: PATENTLİ "YATALAK HASTA YIKAMA YATAĞI" İLE YAPILAN İLK ÇALIŞMANIN SONUÇLARI

Esmâ Şen, Ender Köktekir, Gökhan Akdemir
Selçuk Üniversitesi, Nöroşirürji Anabilim Dalı, Konya

Amaç: Santral sinir sisteminde lezyonu bulunan hastalar, bilinç kaybından ciddi motor fonksiyon kaybına kadar çeşitli derecelerde nörolojik bozukluğa sahip olabilirler. Oluşan nörolojik bozuklukların düzelmesi haftalar, bazen aylar sürebilir. Hastalığın remisyon döneminde oluşacak bası yaraları hastaların prognozunu kötü yönde etkiler. Bu nedenle bası yarasının oluşmasını engellemek oldukça önemlidir.

Yöntem: Selçuk Üniversitesi Nöroşirürji servisi ve yoğun bakımında takip edilen hastaların bası yarası dereceleri prospektif olarak incelendi. Bası yarasının oluşmasını önlemede sık pozisyon değiştirme ve patentini aldığımız, kendi tasarımı olan Yatalak Hasta Yıkama yatağı kullanıldı. Çalışmaya yüksek bası yarası riski olan hastalar dahil edildi. Yüksek riskli hastaları ve bası ülseri evresini belirlemek için kriter olarak Waterlow basınç ülseri risk ölçeği kullanıldı. 20 puanın üzerinde riske sahip olan hastalar çalışmaya dahil edildi.

Bulgular: Çalışmaya toplam 31 hasta dahil edildi. Hastaların 21'i erkek 10'u kadındı. Yaş ortalaması 50.5'di. Hastaların 22'si tamamen yatağa bağlı iken 9'unda hareket kısıtlıydı. Hastaların hastanede yatış süresi ortaması 16.9 gündü (7 ile 57 gün arası). Yatalak hasta yıkama yatağı ve pozisyon verme kullanılarak yapılan bakım sonrası 29 hastada takip süreleri sonunda bası ülseri olmadı. 1 hastada Evre 1 bası ülseri oluşurken, 1 hastada hastaneye yatışında Evre 2 olan yatak yarası Evre 1'e geriledi.

Tartışma: Bası ülseri oluştuğunda tedavisi oldukça güçtür. Bu nedenle en iyi tedavi ülserin açılmasını engellemektir. Günümüzde en iyi önleme yönteminin sık pozisyon vermek ve cilt temizliği olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada da sık pozisyon verilerek ve hastaların cilt temizliği sağlanarak hastaların %3.2'sinde bası ülseri oluştu. Kullandığımız sisteminin, cilt temizliğini çok iyi sağlayarak bası ülseri oranını düşürdüğü kanısındayız.

Anahtar Sözcükler: Bası ülseri, yatalak hasta yıkama sistemi, korunma

SS-14

EPİLEPSİ İZLEM ÜNİTESİNDE HASTA GÜVENLİĞİNİ ETKİLEYEN SORUNLAR VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

Serpil Yüksel¹, Yazile Yazıcı Sayın²

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya

²Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Giriş: Epilepsinin sınıflandırılması, epileptik olmayan nöbetlerin ayırt edilmesi, ilaç dirençli epilepside ameliyat öncesi epileptojenik odağın belirlenmesi gibi amaçlarla epilepsi izlem ünitesi (EİÜ)'ne yatırılan hastalarda güvenlik sorunlarının yaşandığı bildirilmektedir. Çalışmalara göre bu sorunlar çoğunlukla tanı ve tedavi (tıbbi/cerrahi) sürecinde ortaya çıkmaktadır.

Amaç: EİÜ'deki hastalarda güvenlik sorunları, etkileyen durumlar ve önlemler konusunda literatür bilgilerini paylaşmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada MEDLINE, CINAHL, EBSCO veri tabanları (2005-2015) video EEG, EİÜ, hasta güvenliği, risk değerlendirme kelimeleri ile araştırıldı. Elde edilen tam metin retrospektif çalışmalar doğrultusunda hasta güvenliğini etkileyen sorunlar ve çözüm önerileri değerlendirildi.

Bulgular: EİÜ'ye yatırılan hastaların uzun süreli video elektroensefalografi (EEG) esnasında pnömoni, kardiyak arrest, düşme, fiziksel yaralanma ve ölüm gibi ciddi sorunlar ile karşılaşabilecekleri gösterilmektedir. Ölüm

oranının incelendiği çalışmalarda, 24 saatten uzun video EEG yapılan hastaların %0, 4-%3'ünde (40 yaş üstü %12) erken postiktal dönemde ani ölüm görüldüğü, ölümlerin çok büyük bir çoğunlukla gece gerçekleştiği (sağlık çalışanı ve denetim yetersizliği nedeniyle), ani ölümlerde bireyin yaşının, nöbet türü ve süresinin önemli olabileceği bildirilmiştir. Bazı çalışmalarda düşme ve buna bağlı olaylarının en çok yaşanan (%60 üzerinde) sorun olduğu, düşmenin genellikle epileptik nöbet sırasında gerçekleşmediği, öğleden sonra/akşam saatlerinde ve sıklıkla banyoda (%70 üzerinde) meydana geldiği gösterilmiştir. Alınan önlemlere karşın düşmelerin önlenemediği, bununla birlikte katı güvenlik önlemlerinin düşme oranını (%15) azalttığı bildirilmiştir.

Tartışma: EİÜ'de riskli hastaların tanınması ve güvenlik protokollerin geliştirilmesi önerilmektedir. Ancak, EİÜ'de kullanılan çeşitli risk değerlendirme protokolleri ve önleyici girişimler arasında bir boşluk olduğu bildirilmektedir. Bu boşluğun doldurulmasında ekip işbirliğinin önemi üzerinde durulmaktadır.

Sonuç: Epilepsili hastaların EİÜ'de güvenlik gereksinimi üst düzeydedir ve riski azaltmada ekip işbirliği önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Epilepsi izlem ünitesi, hasta güvenliği, risk değerlendirme, video elektroensefalografi